

Powiat Policki

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

„PROGRAMU OPIEKI NAD

ZABYTKAMI DLA POWIATU POLICKIEGO

NA LATA 2020-2024”

za okres

od stycznia 2023 r. do grudnia 2024 r.

Wstęp

Obowiązek opracowania i wdrożenia programów opieki nad zabytkami wynika z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 poz. 1292).

Szczegółowe cele powiatowego programu opieki nad zabytkami zawarte są w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należą do nich:

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W świetle powyższych wytycznych, został opracowany dokument pn.: „Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Polickiego na lata 2020-2024”, który określa zasadnicze kierunki zadań i stanowi formalną podstawę działań Powiatu Polickiego w zakresie ochrony zabytków, dbania o utrzymanie ich w należyтым stanie oraz opieki nad dziedzictwem kulturowym Powiatu.

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Rada Powiatu w Policach uchwałą Nr XXIV/163/2020 z dnia 20 listopada 2020 r. przyjęła „Program opieki nad zabytkami dla Powiatu Polickiego na lata 2020-2024”. Program został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 18 grudnia 2020 roku, poz. 5780.

Realizując obowiązek wynikający z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Zarząd Powiatu w Policach sporządza sprawozdanie z realizacji Programu po upływie 2 lat od jego realizacji i przedstawia Radzie Powiatu w Policach. Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od stycznia 2023 r. do grudnia 2024 r. W sprawozdaniu ujęto działania podejmowane w celu ochrony dziedzictwa kulturowego na tym terenie, wynikające z przyjętych w Programie głównych celów priorytetowych, którymi są:

- 1) utrzymanie i wyeksponowanie zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego;
- 2) promocja i popularyzacja lokalnego dziedzictwa kulturowego;
- 3) wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz opieki nad dziedzictwem kulturowym powiatu.

Kierunki powiatowego programu opieki nad zabytkami są realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, właścicieli oraz zarządców obiektów, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.

Utrzymanie i wyeksponowanie zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego.

W dniu 22 maja 2024 r. weszła w życie uchwała nr LXIV/421/2024 Rady Powiatu w Policach z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku położonym na terenie Powiatu Polickiego, co umożliwiło udzielanie dotacji osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym posiadającym tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązanego.

Dodatkowo w roku 2024 Rada Powiatu w Policach podjęła uchwałę Nr III/29/2024 z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP Wspomożenia Wiernych w Będargowie na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku położonym na terenie Powiatu Polickiego. Łączna wysokość dotacji wynosi 730 000 zł, w tym środki z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości 715 400 zł oraz z budżetu Powiatu Polickiego w wysokości 14 600 zł.

W ramach współpracy pomiędzy samorządem powiatowym a samorządami gminnymi, Powiat otrzymał informacje na temat wysokości dotacji udzielonych przez gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru prowadzonego przez Zachodniopomorskiego Konserwatora Zabytków.

W poszczególnych gminach sytuacja przedstawiała się następująco:

Gmina Police

Dotowany obiekt (nazwa i adres)	Nr pozycji w rejestrze zabytków	Prace wykonane w ramach udzielonej dotacji	Wysokość przyznanej dotacji
ROK 2023			
Nie udzielono dotacji			
ROK 2024			
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kościelna 4 72-015 Police	A-500	Zabezpieczenie trwałej ruiny klasztoru augustianów na Wzgórzu Maryjnym w Policach-Jasienicy.	20 407,93 zł (wkład własny wyplacony z budżetu Gminy Police)*
*dofinansowanie inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Nr RPOZ/2022/1652/ Polski Ład Całkowita kwota dotacji 1 020 396,32 zł z tego: 20 407,93 zł z budżetu gminy wypłacone w 2024 r. 450 000 zł dofinansowanie w ramach programu wypłacone w 2024 r. 549 988,39 zł dofinansowanie w ramach programu planowane do wypłacenia w 2025 r.			

Źródło: informacje otrzymane z Urzędu Miejskiego w Policach

Gmina Dobra

Dotowany obiekt (nazwa i adres)	Nr pozycji w rejestrze zabytków	Prace wykonane w ramach udzielonej dotacji	Wysokość przyznanej dotacji
ROK 2023			
Kościół p.w. M.B. Szkaplerznej ul. Lipowa 72-003 Wołczkowo	A-509	Prace konserwatorskie zabezpieczające drewniane elementy kościoła.	50 000 zł
Cmentarz przy kościele p.w. M.B. Bolesnej ul. Welecka 72-006 Mierzyn	A-477	Renowacja placu przykościelnego i kamiennego muru wokół kościoła w Mierzynie.	40 000 zł
Kościół p.w. św. Urszuli Ledóchowskiej 72-003 Buk	A-498	Remont konstrukcji drewnianej wraz z instalacją elektryczną.	50 000 zł
Kościół p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego 72-003 Stolec	A-507	Remont ściany przyziemia wieży kościoła filialnego w Stolcu.	50 000 zł
Kościół p.w. N.M.P. Matki Bożej Różańcowej ul. Górna/Na Wzgórzu 71-218 Bezrzecze	A-503	Zabezpieczenie przed degradacją muru wokół zabytkowego cmentarza przy kościele filialnym w Bezrzeczu poprzez utwardzenie nawierzchni.	50 000 zł
Kościół p.w. M.B. Królowej Świata ul. Graniczna 23A 72-003 Dobra	A-497	Remont ołtarza w kościele w Dobrej.	50 000 zł
ROK 2024			
Kościół p.w. MB Fatimskiej 72-003 Kościno 21	A-1136	Odgrzybianie ściany frontowej kościoła w Kościnie.	40 000 zł
Kościół p.w. M.B. Szkaplerznej ul. Lipowa 72-003 Wołczkowo	A-509	Prace remontowe i konserwatorskie przy zwieńczeniu wieży wraz z renowacją mechanizmu zegara w kościele w Wołczkowie.	40 000 zł
Mur wokół kościoła p.w. M.B. Bolesnej ul. Welecka 72-006 Mierzyn	A-477	Kolejny etap rewitalizacji cmentarza wraz z zabytkowym drzewostanem wokół kościoła w Mierzynie.	40 000 zł (wszczęto procedurę zwrotu dotacji)
Kościół p.w. M.B. Królowej Świata ul. Graniczna 23A 72-003 Dobra	A-497	Prace restauratorskie i konserwatorskie przy barokowej ambonie w kościele w Dobrej.	40 000 zł

Źródło: informacje otrzymane z Urzędu Gminy Dobra

Gmina Kołbaskowo oraz Gmina Nowe Warpno w latach 2023-2024 nie udzieliły dotacji na zabytki, znajdujące się na ich terenie.

Dotacje celowe udzielone przez Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

Dotowany obiekt (nazwa i adres)	Nr pozycji w rejestrze zabytków	Prace wykonane w ramach udzielonej dotacji.	Wysokość przyznanej dotacji
ROK 2023			
Kościół filialny p.w. św. Antoniego Buk	A-93	Remont pokrycia dachu z naprawą belek konstrukcyjnych więźby i stropu - etap I (prace przy konstrukcji dachu oraz przy instalacji elektrycznej) kościoła.	20 000 zł
Budynek mieszkalny ul. Szczecińska 67 Tanowo	A-528	Remont konstrukcji więźby dachowej, ściany szczytowej i pokrycia dachu w części południowej budynku.	15 000 zł
ROK 2024			
Pomnik nagrobny teren cmentarza przykościelnego (dz. nr 4/2) Stolec	A-507 (cmentarz przykościelny)	Wykonanie prac remontowych, budowlano - konserwatorskich pomnika nagrobego Jürgena Berndta von Ramin.	40 000 zł

Źródło: informacje otrzymane z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie

Dotacje celowe udzielone przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego.

Wykaz dotacji udzielonych przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego

Numer uchwały	Wnioskodawca	Nazwa zadania - zakres prac	Kwota
ROK 2023			
Uchwała Nr XLII/498/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonym na obszarze województwa zachodniopomorskiego	Gmina Dobra ul. Szczecińska 16A 72-003 Dobra	Projekt renowacji Remizy-Trafostacji na działce nr 63/2 w Stolcu.	20 000 zł
ROK 2024			
Uchwała Nr II/17/24 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonym na obszarze województwa zachodniopomorskiego	Nie udzielono dotacji		

W 2024 r. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego przyznał 25 000 zł dofinansowania na wykonanie programu prac konserwatorskich pomnika Jürgena Berndta von Ramin oraz inwentaryzację drzew i mogił na zabytkowym cmentarzu w Stolcu w Gminie Dobra.

Wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz opieki nad dziedzictwem kulturowym powiatu.

Corocznie, w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Powiatu w Policach ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych m.in. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w § 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) składają ofertę i realizują zadania poprzez: promowanie inicjatyw kulturalnych jako czynnika budowy tożsamości lokalnej i regionalnej, realizację przedsięwzięć artystycznych i kulturalnych, wspieranie imprez o charakterze powiatowym mającym istotne znaczenie dla kultury i tradycji Powiatu oraz wspieranie akcji promujących dziedzictwo kulturowe Powiatu.

Dotacje w 2023 r. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego nie zostały przyznane, z uwagi na brak środków w budżecie Powiatu Polickiego.

W 2024 r. zgodnie z uchwałą Nr 1176/2024 z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację w 2024 r. zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa oraz działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży dokonano wyboru ofert złożonych w ramach ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Policach otwartego konkursu ofert.

W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wsparto realizację poniższych zadań publicznych:

Lp.	Nazwa oferenta	Nazwa zadania publicznego	Wysokość przyznanych środków publicznych
1.	Niezależne Europejskie Stowarzyszenie Twórców im. Ewy Dąbrowskiej	»Interdyscyplinarny plener malarsko – rzeźbiarsko-ceramiczny „Inspiracje, interpretacje – Trzebież 2024”«	7 000 zł
2.	Polski Związek Niewidomych OZ Koło Police	„WIEDZA I KULTURA ŻYCIA”	3 000 zł
3.	Koło Gospodyń Wiejskich w Niekłóńczycy „Inicjatywa Wiejska”	„Spotkanie na sianie”	10 000 zł

Dotacje w 2024 r. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w trybie pozakonkursowym nie zostały przyznane, ponieważ nie została złożona żadna oferta.

Podsumowanie

Sprawozdanie z dwuletniej realizacji „Programu opieki nad zabytkami dla Powiatu Polickiego na lata 2020-2024” za okres od stycznia 2023 r. do grudnia 2024 r. ukazuje tylko część działań podjętych przez Powiat Policki oraz Gminy położone na terenie powiatu.

Na szczególną uwagę zasługują te przedsięwzięcia, które nastawione były na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Ich efektem było zahamowanie procesów degradacji zabytków i poprawa stanu ich funkcjonowania.

W następnych latach należy jeszcze bardziej uściślić współpracę między gminami, prowadzić wspólną politykę ochrony zabytków, a wtedy realizacja założeń Programu opieki nad zabytkami z pewnością przyczyni się do zrealizowania zaplanowanych celów i spowoduje, że ochrona dziedzictwa kulturowego Powiatu Polickiego będzie realizowana na wysokim poziomie.

Na oryginale właściwy podpis

**Starosty Polickiego
dr. Shivana Fate**